Výchova ke zdraví a biologie člověka

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	0	2	1	3
							Povinný	Povinný	

Název předmětu	Výchova ke zdraví a biologie člověka
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Přináší základní podněty a poznatky pro ovlivňování zdraví a učí je využívat a aplikovat ve svém životě. Vede k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence a hloubky problémů spojených s poškozováním zdraví (alkohol, kouření, drogy). Důraz je kladen nejenom na zdravotně preventivní návyky, ale i prohlubování poznatků o vztazích v rodině, ve společenství vrstevníků i v přírodě.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	• Výchova ke zdraví • Přírodopis
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:**
	Kompetence k řešení problémů:
	Kompetence komunikativní:
	Kompetence sociální a personální:
	Kompetence občanské:
	Kompetence pracovní:
	Kompetence digitální:

Výchova ke zdraví a biologie člověka	**8. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Biologie člověka**		
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	dokáže charakterizovat základní vědní disciplíny, jejichž poznatků se využívá při studiu člověka	vědní disciplíny

Výchova ke zdraví a biologie člověka	8. ročník	
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	popíše etapy vývoje člověka, objasní pojmy hominizace a sapientace	původ a vývoj člověka
		moderní lidské populace
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	objasní pojmy : lidská etnická skupina, rasismus, diskriminace, nacionalismus, xenofobie	moderní lidské populace
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	charakterizuje stavbu a funkci tkání lidského těla	tkáně lidského těla
Tematický celek - **Orgánové soustavy**		
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše kosti lidského skeletu na obrázcích nebo modelu, rozliší správné a vadné držení těla a zaměřuje se na prevenci vadného držení těla	kosterní soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	ukáže na didaktickém materiálu(modely, obrázky) základní svaly lidského těla, vysvětlí souvislost stavu pohybového systému a zdravého životního stylu	svalová soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	vysvětlí stavbu a funkci oběhové soustavy, zná krevní skupiny a objasní pojmy transfúze, EKG, infarkt	oběhová soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše funkci mízních orgánů, vysvětlí princip fungování lidské imunity, chápe nebezpečí AIDS	mízní soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu a funkci dýchacích orgánů, uvědomuje si nebezpečí spojené s kouřením	dýchací soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu a funkce trávicí soustavy, vysvětlí význam péče o chrup, vysvětlí pojem metabolismus, zná základní živiny a jejich zdroje	trávicí soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	zjednodušeně popíše funkci a stavbu ledvin a děje v nich probíhající, objasní příčiny vzniku nemocí ledvin a dialýzu	vylučovací soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše vrstvy kůže, kožní žlázy, pozná základní nemoci kůže a ví, jak ošetří drobné poranění kůže	kožní soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	zjednodušeně popíše CNS (mozek a mícha), zná stavbu neuronu, dokáže popsat přenos vzruchu, rozdělit nervy (míšní, mozkové, útrobní), uvědomuje si závažnost poranění a nemocí nervového systému	nervová soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše jednotlivá smyslová ústrojí a jejich funkci, objasní pojmy: dioptrie, dalekozrakost, krátkozrakost, barvoslepost, Braillovo písmo, hluchota	smyslové orgány
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní význam hormonů a žláz, které je vylučují	hormonální soustava
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše mužské a ženské pohlavní ústrojí	pohlavní soustava
Tematický celek - **Vývin člověka**		
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí	objasní vznik a vývin nového jedince	nitroděložní vývin člověka

Výchova ke zdraví a biologie člověka	8. ročník	
až do stáří		
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	diskutuje o problematice sexuality a sexuálního dospívání, zná základní antikoncepční metody	sexualita, sexuální dospívání, antikoncepce
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	zná jednotlivá období těhotenství, diskutuje o důležitosti odpovědného přístupu k partnerství a rodičovství	těhotenství, porod, problémy rodičovství mladistvých
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	charakterizuje jednotlivá období lidského života	období lidského života
Tematický celek - **Genetika**		
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	vysvětlí, co je gen, na čem závisí pohlaví budoucího potomka, čím a jak se projevuje Downův syndrom	tajemství genů
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě		význam genetiky
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	objasní, čím se zabývá genové inženýrství, vysvětlí podstatu klonování a uvědomuje si význam testování DNA	význam genetiky
Tematický celek - **První pomoc**		
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	zná základní zásady první pomoci	zásady první pomoci
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	dokáže zraněného uvést do stabilizované polohy, rozezná tepenné a žilní krvácení a umí poskytnout první pomoc při zástavě srdce nebo dechu	stavy ohrožující lidský život
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	zná zásady první pomoci při zlomeninách, popáleninách a uštknutí hadem	zlomeniny, popáleniny, uštknutí hadem

Výchova ke zdraví a biologie člověka	9. ročník	

Výchova ke zdraví a biologie člověka	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Přenosné choroby**		
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	vysvětlí pojmy: zdroj nákazy, cesta přenosu, vnímavý jedinec	základní cesty přenosu nákazy
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	charakterizuje základní přenosné choroby, dokáže vysvětlit riziko přenosu pohlavních chorob	přenosné choroby
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	zná základní ochranné prostředky v boji proti přenosným chorobám	ochrana před přenosnými chorobami
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc		
Tematický celek - **Hygiena**		
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	vysvětlí pojem denní režim a dokáže charakterizovat svůj denní režim	denní režim
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	dodržuje zásady osobní hygieny	zásady osobní hygieny
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	dokáže posoudit význam pohybu pro zdraví	význam pohybu pro zdraví
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	snaží se o zdravý životní styl	vliv životního stylu na zdraví
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky		

Výchova ke zdraví a biologie člověka	9. ročník	
Tematický celek - **Výživa a zdraví**		
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	obhájí význam zdravé výživy pro fyzické a psychické zdraví člověka, dokáže vybrat správné potraviny při sestavování jídelníčku, uvědomuje si přednosti a slabiny svého způsobu stravování	zásady zdravého stravování, pitný režim
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví		
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy	poruchy příjmu potravy
Tematický celek - **Komunikace**		
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	komunikuje v různých situacích, toleruje poruchy komunikace	komunikace v rodině, mezi vrstevníky, parta
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	uvědomí si sebe sama ve vztahu k různým sociálním rolím, vyvaruje se negativních projevů komunikace (vulgarismy, agresivita), pomáhá a respektuje ostatní	mezilidské vztahy, komunikace, kooperace
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	umí naslouchat druhému člověku, chápe význam lidských hodnot kamarádství, přátelství, láska	vztahy ve dvojici
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Tematický celek - **Rizikové chování**		
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	uvědomuje si, že je potřeba mluvit o svých problémech	psychická onemocnění
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uvědomuje si záludnost drog a jejich roli v životě člověka	návykové látky

Výchova ke zdraví a biologie člověka	9. ročník	
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	projevuje odpovědný přístup k trávení volného času s kamarády bez sociálně patologických jevů, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy	násilné chování, trestná činnost, kriminalita mládeže, sexuální kriminalita
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uvede přednosti a nedostatky prevence zneužívání dopingu a ochrany zdraví	doping
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	uvědomuje si vliv reklamy a médií na naše jednání a chování	manipulativní reklama
Tematický celek - **Bezpečnost a ochrana zdraví**		
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	uvědomuje si životní situace nebezpečné pro fyzické a psychické zdraví, zamýšlí se nad riskantním chováním, hledá možnosti prevence násilí ve skupině vrstevníků	nebezpečné situace, adrenalinové sporty, agrese
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	pravidla a povinnosti účastníků silničního provozu
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	popíše postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	postup v případě dopravní nehody
Tematický celek - **Mimořádné události**		
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	uvědomuje si životní situace nebezpečné pro fyzické a psychické zdraví	klasifikace mimořádných událostí
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	dokáže rozpoznat varovné signály a zvolit správný způsob varování před nebezpečím	varovný signál a jiné způsoby varování
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	ví, jak postupovat v případě evakuace a co má obsahovat evakuační zavazadlo	základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, evakuační zavazadlo
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	popíše činnosti, které jsou nutné provádět po mimořádné události	činnost po mimořádné události

Výchova ke zdraví a biologie člověka	9. ročník	
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	aktivně se podílí na prevenci	prevence vzniku mimořádných událostí
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí	sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení

Mezipředmětové závislosti

ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
snaží se o zdravý životní styl	<--	Německý jazyk -> 9. ročník -> popíše své aktivity a dovednosti
snaží se o zdravý životní styl	<--	Chemie -> 8. ročník -> uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění
snaží se o zdravý životní styl	<--	Chemie -> 9. ročník -> posoudí vliv používání plastů na životní prostředí